

Projekat finansira
Evropska unija

Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu ReLOaD

Empowered lives.
Resilient nations.

Informacije o čestim greškama, slabim tačkama i preporukama za organizacije civilnog društva (OCD) za unaprijeđenje njihovih prijedloga projekata, na osnovu nalaza javnog poziva za projekte OCD na području općine Centar Sarajevo u okviru ReLOaD programa

Prvi zajednički javni poziv za projekte u općini Centar Sarajevo u sklopu ReLOaD programa je trajao u periodu od 20. februara do 19. marta 2018. godine. Na javni poziv je pristiglo ukupno 154 projektna prijedloga, od kojih je osam dobilo finansijsku podršku. Komisija za evaluaciju je zasjedala u periodu od 26. marta do 04. aprila 2018. godine. U ovom dokumentu su date preporuke sa najčešćim greškama koje su OCD imale tokom Javnog poziva. Svrha ovih informacija jeste da se pruži dodatna podrška OCD da unaprijede kvalitet prijedloga projekata i izbjegnu iste ili slične greške u budućnosti.

Nalazi su predstavljeni u četiri kategorije: **1. Administrativne greške, 2. Operativni i finansijski kapaciteti, 3. Relevantnost predloženih projekata, 4. Izazovi vezani za kvalitet prijedloga projekta.**

1. Najčešće administrativne greške, slabe tačke i preporuke

Administrativne greške i slabe tačke – ovo se odnosi na razloge koji su doveli do **diskvalifikacije** prijedloga projekata zbog administrativnih problema. To podrazumjeva sledeće:

- prekoračenje budžetskih ograničenja (traženi iznos je bio viši od dozvoljenog maksimuma (70.000 KM) ili ispod najnižeg praga (10.000 KM),
- kašnjenje prilikom predaje projektne aplikacije (probijanje rokova) – npr. OCD je podnijela prijedlog projekta nakon roka naznačenog u Javnom pozivu,
- Finansiranje općeg programa rada i redovnih aktivnosti nije predviđeno kroz javni poziv. Troškovi projekta se odnose na plaćanje kotizacija i učešća na takmičenjima, što nije u skladu sa kriterijima Javnog poziva.
- trajanje predloženog projekta nije usklađeno sa javnim pozivom za OCD (kraće je ili duže nego što je predviđeno) i/ili provođenje predloženog projekta nije usklađeno sa smjernicama javnog poziva (predviđeno vrijeme provođenja).
- Postoji diskontinuitet u realizaciji projektnih aktivnosti, što komisija smatra da se ne radi o projektu koji ima kontinuitet u implementaciji projekta;
- korištenje neodgovarajućih obrazaca (dokumenata) – nisu korišteni obrasci dati u okviru javnog poziva što u najvećem broju slučajeva dovodi da obrasci ne sadrže sve tražene informacije.
- nepotpuna projektna dokumentacija – prijava OCD nije potpuna; nedostaje jedan od četiri glavna dokumenta, kao što su **prijedlog projekta, budžet, plan rada i/ili logička matrica**. Ukoliko se u okviru prijave OCD ne nalaze gore navedeni dokumenti ili nisu podneseni u zahtjevanoj formi (ne sadrže potrebne informacije), evalucionna komisija nije u mogućnosti da izvrši evaluaciju projektnog prijedloga.

- korisnici i/ili lokacije za sprovođenje predloženog projekta se nalaze izvan općine Centar Sarajevo,
- sukob interesa – ukoliko je predviđeno je da zaposleni u općini Centar Sarajevo učestvuju u projektu u vidu plaćenih eksperata i slično,
- predloženi projekat OCD je dio nekog drugog, većeg prijedloga projekta, što čini predloženi projekat pokušajem da se obezbjedi sufinansiranje,
- **OCD nije podnijela kopiju registracije** u skladu sa postojećim zakonodavstvom. Tri OCD nisu dostavile Rješenje o registraciji kojim se dokazuje da je organizacija registrovana u skladu sa važećim propisima u BiH.
- u okviru javnog poziva na području općine Centar Sarajevo ukupno devet OCD je predalo projektni prijedlog čije trajanje projekta je bilo kraće od šest mjeseci, što je bio minimum propisan kriterijima javnog poziva.
- u okviru javnog poziva na području općine Centar Sarajevo tri OCD su planirale implementaciju velikog dijela aktivnosti izvan teritorije općine, što nije u skladu sa kriterijima javnog poziva.
- u okviru javnog poziva na području općine Centar Sarajevo dvije OCD su tražile sufinansiranje za već postojeće projekte što također nije u skladu sa kriterijima javnog poziva.

Preporuke za OCD:

Kako bi se izbjegle administrativne greške koje mogu dovesti do odbijanja podnesenih prijedloga projekata OCD se preporučuje:

- pažljivo pročitajte slijedeće dokumente: **Smjernice za aplikante i Najčešće postavljana pitanja i odgovore**, ukoliko i dalje imate nejasnoće blagovremeno tražite objašnjenje,
- počnite sa pripremom prijedloga projekta na vrijeme,
- vodite računa da predloženi budžet i/ili trajanje projekta budu u skladu sa zahtjevima javnog poziva – nemojte tražiti više ili manje novca i nemojte predlagati duže ili kraće projekte od onoga što je naznačeno u javnom pozivu za OCD,
- koristite samo obrasce date u okviru javnog poziva za OCD – nemojte praviti izmjene na obrascima i/ili koristiti svoje,
- osoblje koje ste naveli u obrascu kao zaposlene na projektu s punim radnim vremenom ne smije biti zaposleno puno radno vrijeme negdje drugo,
- kako bi se izbjegao sukob interesa, zaposleni u općini Centar Sarajevo ne mogu biti angažovani na projektu,
- koristite listu za provjeru kako biste bili sigurni da ste priložili sve tražene dokumente. **Ponovo prođite kroz listu za provjeru prije nego što podnesete projekat i povedite računa da imate sve potrebne dokumente.**

2. Najčešće greške, slabe tačke i preporuke u vezi sa operativnim i finansijskim kapacitetima

Sekcija Finansijski i operativni kapacitet OCD – ovo se odnosi na razloge zbog kojih OCD nisu uspjele da prikažu da imaju potreban nivo operativnih i finansijskih kapaciteta neophodnih za sprovođenje predloženog projekta. Prijedlozi projekata koji su u okviru ove kategorije dobili manje od 10 od ukupno 15 bodova su isključeni iz daljeg procesa evaluacije jer je ovaj prag eliminatorni.

Tokom posljednjeg poziva utvrđeni su sljedeći problemi u vezi sa operativnim i finansijskim kapacitetima:

- OCD podnosilac prijedloga projekta nije priložila dokaze za prethodno iskustvo u upravljanju projektima i sprovođenju projektnih aktivnosti onako kako su predložene u prijavi. Nije priložen:
 - I. izvještaj o bilansu uspjeha za prethodno realizirane projekte koji su navedeni u projektnom prijedlogu,
 - II. nema informacija o projektima sprovedenim u protekle 3 godine,
 - III. provedeni projekti nisu vezani za konkretnu tematsku oblast,
 - IV. predloženo osoblje za rad na projektu nema dovoljno iskustva u ovoj tematskoj oblasti,
 - V. navedeni su iznosi cjelokupnih projekata u kojem je OCD bila samo partner u realizaciji.
- OCD koje nemaju dovoljno prethodnog iskustva u sprovođenju projekata se prijavljuju za maksimalan iznos za finansiranje.
- OCD podnosioci prijedloga nemaju dovoljno iskustva u sprovođenju projekata u zahtjevanom obimu. Rukovodite se prethodno realizovanim projektima i projekat planirajte u sličnom ili neznatno većem obimu. Tri OCD su aplicirale sa projektnim prijedlozima velikog obima, a da pri tome nisu pokazali relevantno iskustvo upravljanja projektima sličnog obima.
- OCD podnosioci prijedloga nemaju kancelarijski prostor, registrovanu email adresu i/ili broj telefona niti bilo kakvu opremu. Ukoliko OCD nema većinu od navedenog smatra se da nije ispunjen minimum uslova za provođenje projekta. Dvije OCD nisu dostavile relevantne dokaze da posjeduju kancelarijski prostor koji je neophodan za implementaciju projektnih aktivnosti, niti su u projektnom prijedlogu naveli da će koristiti sredstva za iznajmljivanje prostorija.
- OCD podnosioci projekta nisu podnijeli biografije predloženog osoblja na projektu kao dokaz da zaposleni posjeduju odgovarajuće profesionalne vještine.
- u okviru javnog poziva na području općine Centar Sarajevo ukupno 24 OCD nije dokazalo da posjeduje finansijske i administrativne kapacitete za realizaciju projekata one veličine za čiju implementaciju su tražili podršku

Preporuke za OCD:

- planirajte prijedloge projekta realistično i u skladu sa prethodnim iskustvom; nemojte planirati projekte nerealno nadajući se da ćete planirajući veće iznose dobiti barem jedan dio za realizaciju.
- prijedlozi projekata u iznosu od **10.000 KM - 20.000 KM** moraju da imaju najmanje 50 bodova, dok prijedlozi projekata iznad **20.000 KM** moraju da imaju više od **75 bodova**. Potrudite se da

racionalno planirate budžet, npr. nemojte planirati budžet od 20.001 KM (osim ukoliko nije neophodno), jer to znači da ćete morati da ostvarite dodatnih 25 bodova na evaluaciji,

- povedite računa da adekvatno prikažete kapacitete OCD i vaših zaposlenih – podnesite ažurirane radne biografije predloženih zaposlenih na projektu, priložite valjanu dokumentaciju kao dokaz za obim trenutnih i prethodnih projekata na kojima radite kao i partnerstva sa institucijama, drugim OCD, itd.
- ispunite projektni prijedlog i objasnite koje ste projekte prethodno realizovali uključujući i finansijsku dokumentaciju vezanu za projekte i programe koje ste kao OCD sproveli (veličina i trajanje projekta, itd.) u protekle tri godine.
- ukoliko vaša OCD nema dovoljno kapaciteta da provede predloženi projekat samostalno, pokušajte obezbijediti partnerstvo sa nekom od OCD koja je imala prethodno iskustvo u realizaciji projekta traženog obima.

3. Najčešće greške, slabe tačke i preporuke u vezi sa relevantnošću predloženog projekta

Sekcija Relevantnost predloženog projekta – odnosi se na pojašnjenja zašto podneseni prijedlog projekta nije bio relevantan u odnosu na kriterije poziva za OCD. Prijedlozi projekata koji su dobili manje od 18 bodova od maksimalnih 25 u ovoj kategoriji nisu dalje evaluirani.

Problemi vezani za relevantnost predloženih projekata (greške i slabosti):

- predloženi projekat nije bio u skladu ni sa jednim prioritetom (odnosno sa oblasti) poziva za projekte,
- predloženi projekat predviđa provođenje aktivnosti koje već provodi općina Centar Sarajevo i/ili druge javne insitucije i ustanove,
- predloženi projekat nije ponudio dealjno pojašnjenje identifikovanog problema na čijem rješavanju projekat će da radi,
- korisnici projekta nisu jasno definisani, izbor korisnika nije transparentan, korisnici projekta nisu u skladu sa odabranom tematskom oblasti, broj korisnika je mali/veliki u odnosu na budžet projekta. U okviru Javnog poziva četiri OCD nisu jasno definisale potrebe ciljne grupe niti su za navedene probleme prezentovani relevantne verifikacije i podaci o problemima. Predložena metodologija ne rješava problem građana niti šire lokalne zajednice.
- iz predloženih aktivnosti i/ili stavki budžeta nije vidljiva promjena planirana projektom intervencijom za ciljnu grupu.
- predloženi projekat nije usmjeren za navedene ciljne grupe i/ili na potrebe ciljnih grupa. Sama ciljna grupa nije precizno definisana te stoga nije bilo moguće definisati ni aktivnosti ni rezultate.
- u okviru Javnog poziva ukupno 24 OCD nisu dostavile saglasnost od nadležnog ministarstva za obrazovanje za implementaciju aktivnosti u obrazovnim ustanovama i institucijama na području općine Centar Sarajevo, što je jedan od preduslova da bi se projekat uspješno implementirao.

- u okviru javnog poziva na području općine Centar Sarajevo ukupno 12 OCD nije jasno definisalo ciljnu grupu, potrebe ciljne grupe niti su potrebe i problemi usklađeni sa prioriternim oblastima koje su navedeni u smjernicama javnog poziva.
- u okviru javnog poziva na području općine Centar Sarajevo 7 OCD je priložila projektni prijedlog u skopu kojeg se podrazumijeva nabavka opreme ili se podrazumijevaju radovi rekonstrukcije u iznosima većim od dozvoljenog.
- u okviru javnog poziva na području općine Centar Sarajevo 6 OCD je priložila projektni prijedlog u kojem se traži finansiranje za redovne aktivnosti organizacije, što nije u skladu sa propozicijama javnog poziva.

Napomena: nedovoljan broj bodova u sekciji relevantnost obično predstavlja kombinaciju nekoliko gore navedenih razloga.

Preporuke za OCD:

- potrudite se da je vaš prijedlog projekta u potpunosti usaglašen sa barem jednom prioriternom oblastu. Detalno ali jasno pojasnite potrebu za vašim projektnim prijedlogom odnosno aktivnostima kojim želite da se bavite (pozovite se na mjerodavne analize iz te oblasti, strateške dokumente, urađene prjekete);
- precizno opišite ciljnu grupu i rezultate koje će projekat imati za njih, povežite sve to sa tematskim (prioriternim) oblastima javnog poziva i promjenama koje će vaš projekt ostvariti u lokalnoj zajednici,
- ukoliko je za uspješnu realizaciju projekta neophodna saradnja sa određenim institucijama/OCD obezbjedite potpisane izjave o partnerstvu sa drugim OCD, izjeve o saradnji sa institucijama, školama, itd.,
- objasnite uključivanje marginalizovanih grupa, i/ili promovisanje rodne ravnopravnosti, ukoliko to postoji u okviru vašeg prijedloga projekta,
- objasnite dodatnu vrijednost, i/ili nove pristupe koje bi ovaj prijedlog donio u lokalne zajednice.

4. Greške, slabe tačke i preporuke u vezi sa kvalitetom prijedloga projekata

Kvalitet prijedloga projekata – ovaj odjeljak se odnosi na razloge zašto relevantni prijedlozi projekata sa kompletnom projektnom dokumentacijom nisu izabrani za finansiranje. Ovi predlozi projekata OCD su prošli kroz sve pragove evaluacije, ali nisu stekli dovoljan broj bodova za finansiranje (50 bodova za projekte ispod 20.000 KM i 75 bodova za projekte između 20.000 KM i 70.000 KM).

Tokom poslednjeg poziva utvrđeni su sledeći problemi vezani za kvalitet prijedloga projekata:

- sama metodologija korištena prilikom pisanja projektnog prijedloga nije jasna. U skladu sa tim često se dešava da budžet, logička matrica i plan rada nisu usaglašeni sa projektnim prijedlogom.
- uočeni su slijedeći nedostaci u prijedlozima projekata u smislu jasnoće definicija ključnih elemenata:
vertikalna i horizontalna interventna logika nije prisutna u dovoljnoj odnosno:

- ciljevi projekta– nisu dovoljno jasni ili nedovoljno definisani da bi objasnili svrhu projekta,
- rezultati –nisu mjerljivi i jasni , nedovoljno su povezani sa aktivnostima ili ciljevima,,
- aktivnosti – nedostaje bilo kakav opis planiranih aktivnosti ili nema dovoljnog pojašnjenja zašto su relevantne za projekat. Aktivnosti treba da budu povezane sa rezultatima ili ciljevima.
- indikatori – nepostojeći ili nemjerljivi ili irelevantni za rezultate ili aktivnosti.
- logička matrica-ne sadrži osnovne indikatore koji su neophodni za mjerenje realizacije projekta.

Generalno gledano, ako ključni elementi projekta nisu dobro definisani, cjelokupan projekat neće biti odgovarajući. Ukoliko je nejasna veza između aktivnosti, rezultata i ciljeva, evaluaciona komisija će ga ocijeniti nedovoljnim brojem bodova.

- neke projektne aktivnosti nisu objašnjene u prijedlogu projekta, ali su sastavni dio budžeta i obratno (ne postoje predviđeni troškovi u vezi s nekim projektним aktivnostima),
- ukoliko su aktivnosti nisu detaljno prikazane u predloženom budžetu nego kao total, potrebno je detaljno pojašnjenje su u projektном prijedlogu. Ukoliko u budžetu stoji npr. obuka i trening, onda mora biti prikazano u narativnom dijelu budžeta šta ta obuka ili trening uključuje: trošak trenera organizacioni troškovi održavanja samog treninga itd.,
- ukoliko budžetske linije nemaju adekvatno narativno objašnjenje a predstavljaju većinu predviđenih troškova evaluaciona komisija nema dovoljno informacija da odobri projekat.

Preporuke za OCD:

- potrudite se da aktivnosti budu dobro objašnjene i relevantne za ciljnu grupu i tematsku oblast te povezane sa rezultatima i ciljevima projekta,
- obavezno definišite indikatore – logička matrica mora sadržavati jasne indikatore,
- provjerite da li postoji jasna veza između projektноg prijedloga plana rada, logičke matrice i budžeta,
- pišite konkretno – nema potrebe da elaborirate opšte poznate detalje ali morate navesti sve ono što može biti važno za evauatora tokom čitanja projektноg prijedloga– stavite se u poziciju čitaoca/evaluatora,
- počnite da pripremate prijedlog na vrijeme – nemojte odugovlačiti. Ako nešto ne razumijete ili su vam potrebne smjernice, iskoristite jedan od vidova pomoći koji su ponuđeni tokom javnog poziva Info dane, sastanak sa mentorom ili nam se obratite na email adresu registry.ba@undp.org odgovor slijedi u roku 3 radna dana.